

Uppföljningsbeslut

***efter kvalitetsgranskning av arbetet för att fler barn
ska delta i utbildningen i förskolan i Strandängens
förskola och Smedjebackens kommun***

Inledning

Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av *arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskolan* i Strandängens förskola och Smedjebackens kommun. Kvalitetsgranskningen genomfördes under hösten 2024.

Vid kvalitetsgranskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 11 oktober 2024.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen senast den 11 april 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsbehov. Smedjebackens kommun har inkommit med en sådan redovisning den 8 april 2025.

Beslut efter uppföljning

Skolinspektionen bedömer redovisade åtgärder på följande sätt:

Rektorns arbete för att öka närvaron i förskolan

Ytterligare kvalitetshöjande insatser behövs.

Huvudmannens stöd till rektorn i arbetet med att främja närvaron

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom området.

Hemkommunens arbete för att öka deltagandet i förskolan

Huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten inom området.

Skolinspektionens samlade bedömning är att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete. Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Motivering

Rektorns arbete för att öka närvaron i förskolan

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Rektorn behöver stärka uppföljningen och utvärderingen av personalens närvarofrämjande arbete genom en ökad systematik, som tydligt involverar förskolans personal.

Av huvudmannens redovisning framgår att en "Rutin för frånvaro" tagits fram och implementerats. Rutinen tas enligt årshjulet sedan upp två gånger per år på arbetsplatsträffar. I den fasta dagordningen för personalens planeringsträffar finns också en punkt gällande barns frånvaro. Barn med oroande frånvaro diskuteras och rektorn informeras. En gång per månad träffas arbetslag, specialpedagog och rektor, vid dessa träffar diskuteras bland annat barns frånvaro. Huvudmannen beskriver att man på förskolan ska fortsätta arbeta med att stärka närvaron genom att fortsätta informera vårdnadshavare om förskolans roll och syfte och om hur barns vistelse på förskolan påverkar deras lärande och utveckling positivt. Av redovisningen framgår hur förskolan arbetar vid frånvaro, men det framgår inte hur rektorn följer upp personalens närvarofrämjande arbete.

Mot bakgrund av ovanstående gör Skolinspektionen bedömningen att ytterligare åtgärder behövs för att höja kvaliteten inom området.

Huvudmannens stöd till rektorn i arbetet med att främja närvaron

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver ge en ökad vägledning i rektorns och personalens närvarofrämjande arbete. I detta ingår att tydliggöra den rutin som ska ligga till grund för arbetet med att följa upp frånvaro.

Av huvudmannens redovisning framgår att implementering av "Rutinen för frånvaro" till all personal i samtliga förskolor genomförts och ska tas upp vid APT i augusti och januari varje läsår. På huvudmannanivå följs närvaron upp genom att rektorerna får svara på följande frågor:

- Har rutinen gällande frånvaro följts?
- Vad beror frånvaron på? Har frånvaron stämts av med vårdnadshavare? --
- Hur ser samarbetet ut med vårdnadshavare?
- Vilka mönster kan ni se gällande frånvaron hos barn?
- Vilka insatser vidtar ni för att komma tillrätta med frånvaron hos aktuella barn?
- På vilket sätt är elevhälsan involverad gällande frånvaron?
- Hur många barn ser ni ökad närvaro hos efter att insatser tillämpats?

Vidare har verksamhetschefen för elevhälsan fått i uppdrag att utforma riktlinjer för förskole- och skolnärvaro i Smedjebackens kommun. Genom att öka tydligheten kommer riktlinjerna att fungera som ett stöd till rektorer och personal så att det kommer att främja ett likvärdigt arbete med skolnärvaro i hela kommunen, enligt redovisningen. Riktlinjen kommer att vara klar hösten 2025.

Utifrån ovanstående bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Hemkommunens arbete för att öka deltagandet i förskolan

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande del:

- Hemkommunen behöver utveckla sina metoder för att informera vårdnadshavare om förskolans verksamhet, genom att tillförsäkra att skriftlig information finns att tillgå på flera olika språk.

Av huvudmannens redovisning framgår att en länk till Skolverkets broschyr och film "Välkommen till förskolan" har lagts ut på kommunens hemsida. Denna finns på flera språk och finns även tillgänglig på BVC och föräldrautbildningar. Under hösten 2025 kommer huvudmannen att uppdatera broschyren "Välkommen till förskolan i Smedjebackens kommun" samt få den översatt till flera språk, så som engelska, arabiska, ukrainska och somaliska. Vidare kommer samtliga medarbetare inom förskolan, individ- och familjeomsorgen samt elevhälsan få information och ta del av Skolverkets broschyr "Du kan bidra till att fler barn börjar förskolan".

Utifrån ovanstående bedömer Skolinspektionen att huvudmannen har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Ildiko Lundqvist

Beslutsfattare

Signerat av: Ildiko Lundqvist

X Anna Sundman Marknäs

Föredragande

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

Bilaga 1: Författningsstöd

2 kap. 8 § skollagen (2010:800)

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

4 kap. 3 § skollagen

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

4 kap. 4 § skollagen

Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

4 kap. 5 § skollagen

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls

8 kap. 2 § skollagen

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Förskolan ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

8 kap. 3 § skollagen

Barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i någon utbildning för fullgörande av skolplikten ska erbjudas förskola enligt vad som anges i 4-7

§§. Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger. *Lag (2017:1115)*.

8 kap. 4§ skollagen

Barn ska från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola under minst 525 timmar om året, om inte annat följer av 5-7 §§.

8 kap. 5 § skollagen

Barn ska från och med ett års ålder erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

8 kap. 6 § skollagen

Barn, vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga enligt föräldraledighetslagen (1995:584) för vård av annat barn, ska från och med ett års ålder erbjudas förskola under minst tre timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

8 kap. 7 § skollagen

Barn ska även i andra fall än som avses i 5 och 6 §§ erbjudas förskola, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

8 kap. 12 § skollagen

Hemkommunen ansvarar för att utbildning i förskola kommer till stånd för alla barn i kommunen som ska erbjudas förskola och

1. vars vårdnadshavare önskar det, eller
2. som ska tas emot i förskolan efter ett erbjudande om plats enligt 14 a §.

Hemkommunen får fullgöra sina skyldigheter genom att erbjuda barnet motsvarande utbildning i fristående förskola.

Om det finns särskilda skäl, får hemkommunen komma överens med en annan kommun om att denna i sin förskola ska ta emot barn vars utbildning hemkommunen ansvarar för.

8 kap 12 a §

Hemkommunen ska genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som inte har en plats i förskola och informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola.

Första kontakten ska tas inför hösten det år barnet fyller tre år. Kontakt ska sedan tas inför varje höst och varje vår då barnet inte har en plats i förskola. Sista kontakten ska tas inför våren det år barnet fyller sex år.

Kommunen behöver inte ta kontakt enligt första stycket med vårdnadshavare till barn som inte är folkbokförda i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481).

8 kap 14 a §

Ett barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § ska av hemkommunen erbjudas en plats vid en förskoleenhet även utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare om

1. barnet är fött utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år, eller
2. barnets vårdnadshavare som är bosatta i Sverige är födda utomlands och vistas i Sverige sedan högst fem år.

Kommunen ska sträva efter att erbjuda även andra barn som ska erbjudas förskola enligt 4 § och som har behov av förskola för en bättre språkutveckling i svenska en plats vid en förskoleenhet utan att något önskemål om förskola har anmälts av barnets vårdnadshavare.

8 kap. 14 b §

Kommunen behöver inte erbjuda en plats enligt 14 a § om barnet inte är folkbokfört i Sverige enligt folkbokföringslagen (1991:481).

Kommunen behöver inte heller erbjuda en plats enligt 14 a § första stycket om det med hänsyn till barnets levnadsförhållanden eller situation i övrigt är uppenbart obehövligt.

8 kap. 14 c §

Ett erbjudande om plats enligt 14 a § ska ges från och med hösten det år barnet fyller tre år. Erbjudandet ska lämnas till barnets vårdnadshavare senast tre månader före det datum då barnet tidigast kan tas emot.

Kommunen ska hålla platsen reserverad för barnet till och med en månad efter det datum då barnet tidigast kan tas emot. Kommunens skyldighet att hålla platsen reserverad upphör om barnet inte börjar i verksamheten inom den tiden eller det framgår på något annat sätt att det inte finns önskemål om den erbjudna platsen.

Ett nytt erbjudande om plats ska lämnas inför varje höst barnet inte har en plats i förskola till och med det år då barnet fyller fem år.

29 kap. 19 § skollagen

Kommunen ska informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskolor, förskoleklasser, grundskolor, anpassade grundskolor, fritidshem, gymnasieskolor och anpassade gymnasieskolor och om sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. och som erbjuds i eller av kommunen. Informationen ska utformas enligt 8 kap. 18 § andra stycket kommunallagen.

Förordning (2018:15) om läroplan för förskolan (Lpfö)

2.4 Förskola och hem

För att skapa bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt ska förskolan samarbeta på ett nära och förtroendefullt sätt med hemmen.

2.8 Rektorns ansvar

Som pedagogisk ledare och chef för förskollärare, barnskötare och övrig personal vid förskoleenheten har rektorn det övergripande ansvaret för att utbildningen som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvaret för förskolans kvalitet och har därvid, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att (bland annat)

- varje barn tillsammans med vårdnadshavare får en god introduktion i förskolan
- utveckla formerna för samarbete mellan förskolan och vårdnadshavare och informera dem om förskolans mål och sätt att arbeta

Prop. 2021/22:132 Förskola för fler barn, s. 8, 12, 16-17, 23, 51-53 och 132

